

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 17882/2023
20.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АИК Банка а.д. Београд, чији је пуномоћник Небојша Станковић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Горан Тодоровић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 942/23 од 28.03.2023. године, у седници одржаној 20.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 942/23 од 28.03.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу П 1442/2019 од 07.12.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да му на име дуга исплати 3.576 евра са каматом на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8 процентних поена почев од 25.01.2017. године па до исплате, а решење о извршењу Основног суда у Прокупљу Ив 480/14 од 14.10.2014. године је стављено ван снаге. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 78.000,00 динара.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гж 942/23 од 28.03.2023. године, ставом првим изреке, укинуо пресуда Основног суда у Прокупљу П 1442/19 од 07.12.2022. године и пресудио тако што је укинуо решење о извршењу Основног суда у Прокупљу Ив 480/14 од 14.10.2014. године и туженог обавезао да тужиоцу на име дуга исплати 3.576 евра, у динарској противвредности, с тим да на 2.983,15 евра исплати камату на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8 процентних поена, почев од 25.01.2017. године, па до исплате, док је тужбени захтев за досуђење наведене камате на већи износ од досуђеног до тражених 3.576 евра, одбио, као неоснован. Ставом

другим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 172.300,00 динара, увећан за 20% на име ПДВ-а, са законском затезном каматом почев од извршности па до исплате.

Против обавезујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је доставио одговор на ревизију туженог. Трошкове ревизијског поступка је тражио.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду у побијаном делу, применом одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....18/2020) и члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23), па је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревидент у ревизији указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Међутим, та битна повреда није разлог због ког ревизија може да се изјави, на основу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је правни следбеник "Alpha bank" и "ЈУ Банке" а.д., из Београда, након статусних промена извршених 2017. године. Тужени је са правним претходником тужиоца "Alpha bank" из Београда, закључио Уговор о готовинском кредиту 06.07.2007. године, којим му је одобрен кредит од 272.169,39 динара, што је на дан закључења уговора износило 3.350 евра, са роком отплате од 72 месеца. Каматна стопа износи 11% годишње, а обрачун камате врши се применом конформне методе. Тужени је на основу одредбе члана 7. уговора, као инструмент обезбеђења потраживања, предао меницу. На основу менице, тужилац је поднео предлог за извршење 03.09.2014. године, па је првостепени суд, решењем Ив 480/14 од 14.10.2014. године, дозволио предложено извршење које је, по приговору, решењем од 18.08.2016. године стављено ван снаге у делу којим је одређено принудно извршење. Вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке, утврђено је да је банка приликом обрачуна ануитета применила каматну стопу од 11,93% на годишњем нивоу, а да је обрачун камате вршен простом методом. На дан 24.01.2017. године основни дуг туженог је 2.983,15 евра, обрачуната затезна камата 1.944,89 евра, а укупан дуг је 3.576 евра.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца одбио, налазећи да он није активно легитимисан у овој парници, имајући у виду да је тужени уговор о кредиту закључио са "Alpha bank", која је потраживање пренела на ЈУ Банку а.д. Београд, а ЈУ Банка а.д. Београд на тужиоца, при чему тужени ниједним актом није обавештен о тим променама.

Другостепени суд је пресуду првостепеног суда укинуо и туженог обавезао да тужиоцу исплати 3.576 евра, што обухвата главни дуг од 2.983,15 евра и обрачунату затезну камату простом методом од 1.944,89 евра, као и камату на износ главног дуга

од 2.853,15 евра, на основу Закона о затезној камати, а применом одредбе члана 1065, 1066. и 277. Закона о облигационим односима, По мишљењу другостепеног суда, потраживање тужиоца није застарело, имајући у виду рок од 10 година на основу одредбе члана 371. Закона о облигационим односима, пошто је предметни уговор закључен 06.07.2007. године, а предлог за извршење на основу веродостојне исправе тужилац је поднео 30.09.2014. године. Такође, другостепени суд је закључио да нема места приговору недостатка активне легитимације тужиоца, имајући у виду да се ради о привредном друштву, као стицаоцу на кога је пренета целокупна имовина, са правима и обавезама привредног друштва "ЈУ банка" а.д. Београд, као друштва које је престало да постоји. По мишљењу другостепеног суда, тужилац није био дужан да туженог обавештава о наступању раскидног услова, имајући у виду да се ради о уговору код кога је рок испуњења обавезе битан састојак и где раскид уговора наступа по самом закону уколико дужник не испуни уговорену обавезу о року, а поверилац не одржи уговор на снази, на основу одредбе члана 125. став 1. Закона о облигационим односима. Обавеза туженог била је да испуни уговор у року од 72 месеца од дана његовог закључења, што он није благовремено учинио, чиме су испуњени услови за раскид уговора по самом закону.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 1065. Закона о облигационим односима, прописано је да се уговором о кредиту банка обавезује да кориснику кредита стави на располагање одређени износ новчаних средстава, на одређено или неодређено време, за неку намену или без утврђене намене, а корисник се обавезује да банци плаћа уговорену камату и добијени износ новца врати у време и на начин како је утврђено уговором. У двостраним уговорима, кад једна страна не испуни своју обавезу друга страна може, ако није што друго одређено, захтевати испуњење обавезе или под условима предвиђеним у идућим члановима, раскинути уговор простом изјавом ако раскид уговора не наступа по самом закону, а у сваком случају има право на накнаду штете, на основу одредбе члана 124. Закона о облигационим односима. Када је испуњење о року битан састојак уговора, па дужник не испуни обавезу у том року, уговор се раскида по самом закону, на основу одредбе члана 125. став 1. Закона о облигационим односима. Дејство раскида прописано је одредбом члана 132. Закона о облигационим односима, тако што ако је једна страна извршила уговор потпуно или делимично има право да јој се врати оно што је дала (став 2.). Страна која враћа новац дужна је платити затезну камату од дана када је исплату примила (став 5.). Потраживања застаревају за 10 година ако законом није одређен неки други рок застарелости на основу одредбе члана 371. Закона о облигационим односима.

У конкретном случају, правни претходник тужиоца је туженом одобрио готовински кредит са роком отплате од 72 месеца, у ком року тужени није испунио своју уговорну обавезу, па је предметни уговор раскинут по самом закону, а другостепени суд је побијану одлуку донео правилном применом материјалног права.

Наводима ревизије да је меница строго формални акт у који се морају, у моменту издавања, унети сви битни елементи, између осталог и износ који се потражује, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде. Основ потраживања тужиоца у овој парници није менични дуг, већ враћање датог по основу уговора који је

раскинут. Одредба члана 39. Закона о заштити корисника финасијских услуга, која прописује уступање потраживања банке из уговора о кредиту другој банци, на коју се у ревизији указује, без утицаја је на одлучивање у овој парници, пошто се овде не ради о уступању потраживања, већ о статусној промени правног претходника тужиоца као привредног друштва које је престало да постоји, па су на тужиоца, као стицаоца, прешли имовина и обавезе, на основу одредбе члана 483. став 2. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", бр. 36/11 ... 83/14). Због тога се у ревизији неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Трошкови ревизијског поступка на име ангажовања пуномоћника, адвоката, за састав одговора на ревизију нису били потребни, у смислу одредбе члана 154. Закона о парничном поступку.

На основу одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**